

**BAKAN NEBATİ İTİRAF ETTİ:
"BU SİSTEMDEN DAR GELİRLİLER HARİC
ÜRETİCİ FİRMALAR, İHRACATÇILAR KÂR EDİYOR"**

İKTİDAR FAKİRDEN ALIP ZENĞİNE VERİYOR

**SON 6 YILDA İŞÇİLERİN AYLIK
4 BİN LİRA MAAŞ KAYBI VAR**

**PATRONLAR KÂRLARINI
YÜZDE 150 ARTIRDI**

**14 MİLYONDAN
FAZLA İNSAN
YETERSİZ BESLENİYOR**

**TÜRKİYE'DE MİLYARDEKİ
SAYISI ARTIYOR**

**TÜRKİYE'DEN 6 ŞİRKET
DÜNYADA EN ZENGİN
500 ŞİRKET ARASINDA**

**GELİRLERİMİZ YÜZDE 30
GİDERLERİMİZ YÜZDE 160
ARTIYOR**

GÖÇMENİZ, GÖÇMENLERDEN
YANAYIZ, İRKÇİLİĞA KARŞIYIZ
YILDIZ ÖNEN

sayfa 3

KRİTİK EŞİKLER AŞILIYOR,
ZAMANIMIZ AZALIYOR
TUNA EMREN

sayfa 5

UMUTSUZLUĞA GEREK YOK
YENİLİYORLAR
ŞENOL KARAKAŞ

sayfa 6-7

O ZENGİN SEVERDİ SİZ DE ZENGİN SEVERSİNİZ!

Eski cumhurbaşkanı Turgut Özal, Tunus'a yaptığı bir sehayet sırasında bir sohbette "Zaten İslâm dini fakirliği değil, zenginliği öne çıkartır, Allah zengini sever" demişti. Bu söz, hiç de yanlış olmayan bir şekilde "ben zengin severim" şeklinde gündeme gelmişti. E, doğrusu, Allah'ın sevdiği zenginleri Özal'ın sevmemesi beklemeydi.

Nitekim, tüm iktidarı ve devlet görevleri döneminde kamusal alanın ve işçi haklarının tarumar edilmesi ve neoliberal ekonomik politikaların hayata geçmesi için elinden geleni yapan birisinin zenginleri sevdiğini ima etmesinde bir terslik yok. Aile servetlerinin artması, çocuklarının girdiği sermaye işleri Özal'ın sadece zenginleri sevmediğini, kendisinin de hızla sevilesi bir zengine dönüştüğünü gösteriyordu.

Yine de Özal, mevcut iktidarın yanından bile geçemezdi.

Mevcut iktidar, zenginleri sadece sevmiyor, zenginler için ölüyor.

Her gün her saat daha yoksuluz

Ücretler eriyor.

Bir ekonomist şu verileri aktarıyor: GSYH verilerine göre bir işçinin geliri 2016 yılında 2.556 TL iken 2022 yılında 7.487 TL olmuş. Oysa 9.779 TL'ye çıkması gerekirdi. Ortalama 6-8 bin lira arası değil, 8-10 bin lira arası maaş almalıydı işçiler. Net 2 bin lira kaybı var işçilerin bu dönemde.

İşçilerin kaybettiği paranın doğrudan patronların kasa-sına gittiğini ise ISO-500 verileri gösteriyor: 2021 yılında ücretler yüzde 33 artmış. Oysa sermaye gruplarının kârları yüzde 150 artış göstermiş.

Türkiye, kredibilitesi en düşük üç ülkeden biri. CDS, yani kredi temerrüt takası priminin yüksek olması iflas ve işsizlik gibi olguların yaşandığı ülkelerde daha yüksek oluyor. CDS priminin 300 puanı aşması durumunda o ülke aşırı riskli sayılıyor. Türkiye'de ise prim mayıs ortasında 715 baz puanı.

Sayıları 20 milyon civarında olan ücretli çalışanların yarısı asgari ücret alıyor. Açlık sınırı da 5 bin 323 lira. Yalnız yaşayan bir çalışanın 'yaşama maliyeti' ise aylık 6.965,47 liraya yükseldi.

Kaynakların tümünün sermaye gruplarına aktarılması ve krizde tam anlamıyla çuvallamaktan kurtulabilmek için tüm güçleriyle işçi sınıfı ve yoksullara yükleniyorlar.

Sermaye palazlanıyor.

Bu döngünün ardı arkası kesilmiyor.

Açlık yayılıyor

Daha vahim gelişmeler yaşanıyor.

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı'nın verileri Türkiye'de açlığın kronik bir sorun haline geldiğini ve milyonlarca insanın açlık çektiğini gösteriyor. Bu verilere göre Türkiye'de 5 yaş altı çocukların yüzde 1.7'si akut yetersiz beslenme durumuyla karşı karşıya. Çocukların

yüzde 6'sı ise kronik yetersiz beslenme yaşıyor. Gıda Programı verileri 56 ülkede 533 milyon kişinin yetersiz beslendiğini gösterirken 84.34 milyon kişinin yaşadığı Türkiye'de 14.8 milyon kişinin yetersiz beslendiğini kanıtıyor.

Yasaklara, yoksulluğa karşı yüksek sesle propaganda yapan iktidar, yasaklardan, yolsuzluktan ve yoksulluktan geçilmeyen bir siyasal rejimi inşa ediyor.

İktidarın zenginlere ne kadar tutkuyla bağlı olduğunu, bir dediklerini iki etmediğini Hazine ve Maliye Bakanı Nebati'nin şu sözleri en keskin şekilde yansıttı: "Enflasyonla büyümeyi tercih ettik, dar gelirli hâric firmalar kar ediyor, çarklar dönüyor."

Hem düşük faiz teorileriyle krizi tetiklediklerini hem de enflasyonla mücadele etmek yerine sermaye sahiplerini

kolladıklarını söyledi bakan bu itiraf gibi açıklamasında.

Fakirlerin umurunda olmadığını, yoksul kitleler dışında her çeşit sermaye grubunu kolladıklarını, özetle zenginleri seven bir iktidar olduklarını itiraf etti.

İddia o ki bu sözleri duyan cumhurbaşkanı kızmış. Emin olalım ki cumhurbaşkanının kızdığı bu gerçeklerin kamuoyuna açıkça ilan edilmesidir, yoksa gerçeklerin kendisi değil. OHAL koşullarının grev yasaklamak için nasıl kullandığını sermaye gruplarına anlatan bir cumhurbaşkanı, bakana sadece Allah'ın bildiğini kıldan saklamadığı için kızmış olabilir.

İşçi sınıfı en hızla ve en kitlesel olarak zenginleri sevenleri sevmediğini göstermek zorunda.

Açlığa mahkum değiliz.

SURİYE'YE YENİ HAREKAT KARARI

AMAÇLAR, ENGELLER VE SONUÇLAR

VOLKAN AKYILDIRIM

Milli Güvenlik Kurulu toplantısının ardından AKP grubunda konuşan Tayyip Erdoğan, Suriye'ye yeni bir hareket yapacaklarını duyurdu.

Dört büyük sınır ötesi müdahale sonrası Kuzey Suriye'nin önemli bir kısmını elinde tutan, ülkede en fazla yabancı asker bulunduran devletlerden birisi olan Türkiye'yi yönetenler, Rojava Kürt bölgesinde yer alan Tel Rıfat ve Münbiç şehirlerini ele geçirmek istiyor.

Haritaya bakıldığında her iki şehrin Türkiye sınırında yer almadığı görülüyor. Daha içerideler. Erdoğan yönetimine göre, buralarda büyük bir güvenlik sorunu yaşanıyor. Anadolu Ajansı'na göre ise buradaki sorun, ABD destekli YPG'nin kontrolündeki bu şehirlerden kendilerini çevreleyen Türkiye'nin "güvenli bölgesine" ateş açılması. İki bölge arasında zaman zaman çatışmalar olduğu bir gerçek, fakat bu çatışmalar genellikle Ankara'nın Suriyeli yerel müttefikleri ile YPG arasında meydana geliyor.

Ankara'nın amacı

Önceki hareketlerin amacı, Türkiye-Suriye sınırında bir tampon bölge oluşturmak olarak açıklanmıştı. Bu süreç, Rojava bölgesinin yarısından fazlasının TSK ve müttefiki Suriye Milli Ordusu'nun eline geçmesiyle sonuçlandı. PYD yönetimi sınırdan uzaklaştırılınca buralar Rusya'nın denetimine girdi. İçeriye itilen YPG, Uluslararası Koalisyon ve ABD askeri noktalarının bulunduğu Halep'in kuzeyinden Rakka çöllerine uzanan bir alana yerleşti.

Erdoğan yönetimi, ABD ve Rusya ile başta anlaştığı "sınırın 30 kilometre içinde" yer alma tezini işlese de, Türkiye'den ve dünyadan birçok yorumcuya göre, yeni hareket Ankara'nın sınır güvenliği endişesinden değil NATO ile pazarlığından kaynaklanıyor.

İsveç ve Finlandiya'nın, Rusya'nın tehdidi sonucu NATO'ya katılmaya çalışmaları, ABD ve Avrupa'nın silah boykotunu aşmak isteyen Erdoğan yönetimi ve iktidar

bloku için bir fırsat oldu. Bu aynı zamanda Erdoğan yönetimi ile Trump gibi bir ilişki kurmayan Biden yönetimine de meydana okuma ve YPG ile ortaklıklarını sorgulama için bir imkân olarak görüldü. Suriye'de bir Kürt yönetimi kurulmasına asla izin vermeme devlet politikasını uygulayan AKP-MHP iktidarı, bir kez daha savaş kartını kaldırdı.

İşlerine yarar mı?

Bu kart, dış politikada sıkışmış olan iktidar blokuna manevra ve pazarlık alanı açabilir mi?

Suriye'de hakim güç durumundaki iki emperyalist devletin tavrına bakıldığında, bu sorunun yanıtı, hayır. ABD ve Rusya, ülkedeki vekillerinin güvenliğini sebep göstererek Ankara'nın bu yeni müdahalesine karşı çıkıyor.

Peki bu savaş kartı, içeride iktidarı kazanamayacağı duruma gerileyen iktidar blokuna seçim kazandırabilir mi? Başkanlık rejimine geçildikten sonra yapılan birçok kamuoyu araştırmasına göre, sınır ötesi hareketler iktidara destek kazandırır olmaktan çıktı. AKP seçmenleri de dahil olmak üzere geniş kesimler Suriye politikasına karşı tavır alıyor. Günden güne ağırlaşan ekonomik koşullar sosyal hoşnutsuzluğu büyütüyor, halkın TV'lerdeki emekli askerlerin ateşli yorumlarını paylaşmasına engel oluyor.

Barışın gerekliliği

Savaş daha çok silah, yani harcama demektir. Devasa ekonomik kaynaklar iktidar blokunun bölgesel siyasi tercihleri için değil, zor durumda olan milyonlarca kişi için harcanmalı. Sadece 2016'dan beri yapılan hareketler değil, Suriye'de 11 yıldır süren tüm bu çatışmalar, kalıcı barışın gerekliliğini ortaya koyuyor.

İktidar, yeni harekattan vazgeçmelidir. Vergilerimiz işsizliğin, yoksulluğun ve açlığın ortadan kaldırılması için kullanılmalı.

BARIŞTAN YANA
Yıldız Önen

GÖÇMENİZ, GÖÇMENLERDEN YANAYIZ, IRKÇILIĞA KARŞIYIZ

20 Haziran mülteci günü yaklaşıyor. BM Genel Kurulu 2000 yılının sonunda, dünyada zorla yerinden edilen insanların sıkıntılarına dikkat çekmek için her yıl 20 Haziran'da kutlanmak üzere Dünya Mülteciler Günü'nü ilan etti. O günden bu yana göçmen sorununun şiddeti, yaygınlığı daha da arttı. 2020 dünya göç raporu dünyada göçmen sayısının küresel nüfusun yüzde 3,6'sına denk geldiğini söylüyor.

Rapor, uluslararası göçmenlerin tahmini sayısının son elli yılda arttığının altını çiziyor. 2020 yılında doğduğu ülke dışında bir ülkede yaşayan tahmini toplam 281 milyon insan, 1990 yılına göre 128 milyon, 1970 yılında ise tahmin edilen sayının üç katından fazla.

2000'li yıllarda Esad rejiminin barbarlığı ve Suriye'yi savaş alanına çeviren emperyalist ve bölgesel askeri güçlerin yarattığı yıkım nedeniyle milyonlarca göçmen daha eklendi bu sayıya. Son dört ayda Ukrayna'da Putin'in vahşi işgalinden kaçanlar ve Rusya'da rejimin baskılarından kaçan savaş karşıtı Rusyalılarla göçmen sayısı artıyor. İklim krizi nedeniyle yeni bir iklim göçü dalgası da son yıllarda göç sorununu boyutlandırıyor.

İrkçi bir dalga

Göçmenler gittikleri her yerde, ırkçı bir dalgayla karşılaşıyorlar. Göç sırasında devletlerin uyguladıkları göçmen

karşıtı ırkçı uygulamalar nedeniyle binlerce insan hayatını kaybetti. Kış aylarında Avrupa ülkelerinin sınır kapılarında ölen ya da Akdeniz'de batan botlarda tüm dünyanın gözleri önünde hayatını kaybeden göçmenler göçmenlerle dayanışmanın ne kadar acil bir mesele olduğunu gösteriyor.

20 Haziran işte bu dayanışma için çok önemli bir gün. Türkiye'de, ayrıca büyük bir öneme sahip göçmenlerle dayanışma. Bunun iki nedeni var: Birisi iktidarın göçmenleri bir pazarlık unsuru olarak kullanması. Mülteci haklarının tanınmaması ve göçmenlerin geçici misafir gibi garip statüyle aslında hiçbir statüye sahip olmayan bir konuma indirilmesi.

Bu, göçmenler hakkında estirilen yalan fırtınasını güçlendiriyor.

Nefret dili ve yalan fırtınası

Diğer nedense Türkiye'nin içine girdiği seçim ikliminde iktidarı köşeye sıkıştıracağını düşünen milliyetçi, ulusalcı sosyalist ve sağcı, ırkçı muhalefetin göçmen düşmanlığını bir nefret söylemiyle körüklemesi. Örneğin, görevi sadece göçmen düşmanlığı yapmak olan bir parti kuruldu. Bunun başkanı sosyal medyadan şöyle şeyler yazabiliyor: "Türkiye kılığa doğru ilerlerken, sularımız azalır, tarımsal üretim düşerken, 10 milyon sığıntı dönmesin, yenileri gelsin" diyenler Türk Milleti'nin düşmanlarıdır."

Oysa 10 milyon sayısı bir yalan. Ama önemi yok bu türden insanlar için.

Örneğin şunu da söyleyebiliyor aynı isim: "Bugün kaç Suriyeli, Mısırlı, Yemenli, Algan'a vatandaşlık verilecek biliyor musunuz? Kimler vatandaşlık verilmesine aracılık edip zenginleşecekler? Seçim günü yüzbinlerce Türkçe bilmeyen seçmeni sandık başında göreceğiz. Egemenliğimiz, seçme-seçilme hakkımız gasp ediliyor."

Bu adam göçmenleri tehirci tehdit ediyor.

Helalleşme kapsamı dışında bir ırkçı

Bir de bir belediye başkanı var. Bu ırkçı belediye başkanı "geçici sığınmacılara son çağrı" başlıklı Türkçe ve Arapça yazılan bir ilan yayınladı. İlanda, "Geçici sığınmacılara sesleniyorum; 11 yıl önce ülkemize misafir olarak geldiğinizi söylediniz. Türk milleti de kıt kaynakları ile yıllardır size sahip çıkıyor. Artık bu misafirlik fazla uzadı. Ülkemizdeki ekonomik buhranı görüyorsunuz. Gençlerimiz işsiz, aileler açlık sınırının altında yaşıyor. Bu şartlarda artık sizinle paylaşacak ekmeğimiz ve suyumuz kalmadı. Geldiğiniz gibi gitme zamanınız geldi. Artık istenmiyorsunuz, dönün ülkenize" ifadeleri yer aldı.

İrkçılara yanıtı örgütleyelim

Sadece bu adam değil, iktidar karşıtı muhalefetin toz konurulan isimlerinden Akşener de "Bu doğum hızıyla 2053'te nüfusun 35 milyonu Suriyeli olacak" diyebildi.

Ana muhalefetin sevilen ve helalleşme çağrılarını yapan lideri Kılıçdaroğlu ise "En geç iki yıl içinde Suriyeli kardeşlerimizi davul ve zurna ile ülkelerine yolcu edeceğiz. Onların kendi iradeleri ile kendi ülkelerine gitmelerini isteyeceğiz. Elbette gitmek isteyeceklerdir, can ve mal güvenliklerini sağlanmasını isteyeceklerdir. Bunun altyapısını oluşturacağız." dedi.

Göçmenlerle dayanışmak, göçmenleri tüm ezilenlerin aktif bir parçası olarak görmek, göçmen dayanışmasını sınıf mücadelesinin en önemli başlıklarından birisi olarak ele almak çok önemli. Bu nefret dalgasının amacı sokakta linç kampanyası örgütlemek.

Buna izin vermemek için sokakları ırkçılara bırakmamalıyız.

İrkçilikle mücadele günüdür de Dünya Mülteci Günü aynı zamanda.

Bütün demokrasi ve emekten yana güçlerle göçmen dayanışmasını birlikte örgütlememiz gereken bir gündür.

HEPİMİZ GÖÇMENİZ, IRKÇILIĞA HAYIR PLATFORMU'NDAN EYLEM ÇAĞRISI

"Hepimiz Göçmeniz" diyen aktivistler 21 Haziran'da Dünya Göçmenler gününde herkesi basın açıklamasına çağırıyor. 21 Haziran, Salı, 19.00'da Kadıköy Süreyya Operası Önünde bir basın açıklaması yapılacaktır.

Platform aktivistleri yaptıkları çağrıda şunları söyledi: "Çeşitli ırkçı odaklar ve çevreler sık sık göçmenleri hedef gösteriyor. Göçmenler aleyhine kampanyalar yapıyor. Bu kampanyalarında daima yalanlar söylüyorlar. Göçmenlerin hiçbir dahli olmayan olayları göçmenler gerçekleştirmiş gibi, özellikle sosyal medyada şişirdikleri yalanlarla nefreti örgütleyiyorlar. Bu nefret, geçen sene Altındağ'da örneğini gördüğümüz ırkçı bir linç girişimi halini alıyor. Ya da toplu taşıma araçlarında yolculuk yapan, bir parkta sakince oturan göçmenlere yönelik hakaret ve saldırı biçimlerini alabiliyor. Yetkililer yalanları açığa çıkartsa da valilikler suçlu işleyenlerin Türkiye cumhuriyeti vatandaşları olduğunu söylese de binlerce insan göçmenleri bir suç makinesi gibi kodluyor. Bu türden her yalan yeni bir Altındağ'ın, yeni bir linç girişiminin taşlarını döşüyor. Suç denilen şey şahsi bir şeydir. Bir kişinin işlediği suç bir toplumsal gruba, bir halka mal edilemez. Mal edilirse orada ırkçılık, ırkçı nefret söylemi başlar. Bu nefret söylemi ve linç girişimleri, ezilenlerin birliğine yönelik en tehlikeli propagandadır. İşçilerin, emekçilerin, yoksulların bir parçası olan göçmenlere yönelik hakaretler, saldırılar tüm ezilenlere yöneliktir. Yanıtı da tüm ezilenler, tüm demokratlar, hep birlikte vermelidir. Hep birlikte vermelimiz çünkü biliyoruz ki "Hepimiz göçmeniz"

sloganı kuru bir slogan değildir sadece. İçinde yaşadığımız dünyanın, savaşların, otoriter rejimlerin, iklim krizi ve açlığın doğrudan bir sonucudur!

Bu yüzden ırkçılığa, göçmen düşmanlığına karşı güçlü bir duvar örmek zorundayız.

Dünya Mülteciler Günü'nde her göçmenin, insan onuruna yakışır şartlarda yaşamını sürdürmeye hakkı olduğunu bir kez daha belirtiyoruz.

İltica hakları, göçmenlere özgürlük.

Bütün göçmenler kardeşimizdir."

Birleşik bir ırkçılık karşıtı direniş

Aktivistler ayrıca savaştan, ölümden, çatışmadan kaçan insanların geri gönderilemeyeceğini de ilan ettiler: "Sorun ev değildir. Buraya gelen Suriyelilerin, Afganların, Iraklıların zaten evleri vardı, bu evler bombalarla yıkıldı, içindeki insanların bir kısmı öldürüldü. Bu katliamları yapanlar halen bu ülkelerde yönetimlerde yer almaya devam ediyorlar. Diktatörlükler yıkılmadıkça ve demokratik bir yönetim kurulmadıkça, bu ülkeler asla güvenli olamazlar. Göçmenlerle dayanışmayı inşa etmeliyiz, onlar yabancı veya misafir değil Türkiye emekçi sınıflarının bir parçasıdır. Baskılara karşı haklarımız için birlikte mücadele etmeliyiz." diyen Hepimiz Göçmeniz Platformu aktivistleri, basın açıklamasının ardından bir forum düzenleyecekler.

**GÖÇMENLERE
ÖZGÜRLÜK
IRKÇILIĞA
DURDE**

**21 HAZİRAN SALI
19:00 BASIN AÇIKLAMASI
SÜREYYA OPERASI ÖNÜ - KADIKÖY
20:00 FORUM**

KONUŞMACILAR: ADEN MAARASTAWI (SURIYELİ AKTİVİST)
FERİDE ERALP (KADINLAR BİRLİKTE GÜÇLÜ)
İKRAM DOĞAN (SES AKSARAY) - KADIR BAL (TARLABAŞI DAYANIŞMA)
MELİKE KARAOĞLANOĞLU (AVLAREMOZ YAZARI)
TAHA ELGAZİ (SİĞINMACILAR PLATFORMU)
TUNA EMREN (HEPİMİZ GÖÇMENİZ, IRKÇILIĞA HAYIR PLATFORMU)
SÖĞÜTLÜÇESME CADDESİ, KALEM SOKAK, NO: 11
ARIF BEY İŞHANI, KAT: 3, OSMAĞAĞA - KADIKÖY
İLETİŞİM: 05362196341

Canlı yayın @marksistorg

**Forum saati 20.00
Adres: Söğütluçeşme Caddesi,
Kalem Sokak, No: 11, Arif Bey İşhanı, Kat:3,
Osmağaga-Kadıköy**

UKRAYNA İŞGALİNİN BARINDIRDIĞI TEHDİT: ÇÖZÜM SİLAHSIZLANMADA

Ukrayna işgali Rusya açısından oldukça zorlu geçmeye devam ediyor ancak Rusya'nın köşeye sıkışması nükleer veya kimyasal silah kullanılması tehdidini de artırıyor.

Rusya'nın 24 Şubat'ta başlattığı işgal o günlerde sızan bir belgeye göre Kiev'in 48 saat içinde ele geçirilmesi ile kısa sürede bitecekti. Ancak Rusya'nın Kiev'i batıda Kırım, kuzeyde bağımsızlık ilan eden Donbas ve doğuda Belarus üzerinden çok büyük bir kuşatma hareketiyle ele geçirme planı işe yaramadı. Rus silahlarına ve savaş taktiklerine karşı NATO tarafından Kırım ilhakı sonrası eğitilen Ukrayna ordusu haftalarca direnmeyi başardı.

Rusya bu ilk başarısız saldırı girişimi sonrası savaş stratejisini değiştirmek zorunda kaldı. Her ne kadar kamuoyuna "hedeflerimize ulaştık şimdi Donbas'a odaklanacağız" dese de bunun bir başarısızlık olduğu ortada.

Katliamcılar sahada

Putin iki hafta kadar ara verdiği işgalde hem ordu disiplinini yeniden sağladı hem de yaşadığı ikmal sorunları nedeniyle ordusunun eksiklerini tamamladı. Ardından da bu sefer Ukrayna'ya bir işgal komutanı atadı. "Suriye kasabı" olarak bilinen General Aleksandr Dvornikov, Suriye'den önce de Çeçenistan direnişini Grozni kentini yok ederek ezen bir kitle katliamcısı.

Dvorkinov, büyük bir işgal hareketi yerine küçük kent kuşatmalarına yöneldi ve ilk başarısını Ukrayna'nın en önemli liman kentlerinden biri olan Mariupol'ü ele geçirerek kazandı. Ardından kısa sürede Donbas bölgesinin en büyük kenti olan Severodonetsk'i büyük oranda ele geçirdi. Fakat hafta sonu Ukrayna ordusu ABD'den gelen orta menzilli füze desteği sayesinde ani bir karşı saldırı ile kentin beşte birini geri aldığı duyuldu.

100 günü aşan işgalde Mariupol dışında büyük bir başarı elde edemeyen Rusya bu savaşta daha şimdiden ağır darbe almış durumda. En kârlı çıkan ülkeler ise ABD ve Çin. Rusya'ya yönelik ambargolar sonrası Rusya ekonomisi büyük oranda Çin'le olan ticarete bağımlı hale geldi ama ekonomisi henüz ciddi şekilde etkilenmiş değil. ABD ise iki yıl önce Fransa başkanı Macron'un "beyin ölümü gerçekleşti" dediği NATO'yu yeniden diriltti. İsveç ve Finlandiya NATO'ya üyelik başvurusu yaptı. Almanya dahil Danimarka gibi silahlanmaya yüzde 1,5'tan fazla bütçe ayırmayan ülkeler askeri harcamalarını yüzde 2'ye çıkarma kararı aldı. Ayrıca ABD'nin gönderdiği silahlar da Rus ordusuna karşı Ukraynalı askerler tarafından deniyor.

ABD'nin rejim değişikliği beklentisi

ABD, Ukrayna'nın Rusya için yeni bir Afganistan hezimetini umuyor. Nasıl Afgan direnişi 10 yıl boyunca Rusya'yı yorarak SSCB'nin dağılmasında önemli bir rol oynadıysa Ukrayna savaşının da Rusya'yı zayıflatmasını ve bir rejim değişikliği gerçekleşmesini umuyor.

Ancak ABD emperyalizminin bu amacı Ukrayna halkı için yıkım demek. Bu, zaten Avrupa'nın en yoksul ikinci ülkesi durumundayken uzayacak savaşın altında ezilen ülkenin bir daha toparlanamaması ve on binlerin ölmesi anlamına geliyor.

Batı ülkeleri Ukrayna'nın direnişi kazanabileceğini umarak büyük bir silah yığınağı yapıyorlar ama Rusya sık sık nükleer silah uyarısında bulunuyor. Rusya'nın Ukrayna'dan bazı kazanımlar elde etmeden çekilme ihtimali yok. Çünkü Rusya yenilirse başta Belarus, Kazakistan, Gürcistan, Suriye olmak üzere müdahale ettiği ülkelerde de isyanlar yaşanabilir ve hatta Rusya'da muhalefet güçlenebilir. Dolayısıyla savaşın yılları bulacak şekilde uzaması bir seçenek

se Rusya'nın nükleer veya kimyasal silah kullanarak Ukrayna'nın teslim olmasını sağlaması da bir diğer seçenek.

Oysa savaşı kısa sürede bitirmek mümkün. ABD kendi emperyalist çıkarları yerine Ukrayna halkını ve küresel barışı düşünseydi, Putin'e bazı tavizler vererek Ukrayna'dan çekilmesini sağlayabilirdi. NATO birliklerinin Bulgaristan, Macaristan gibi eski Sovyet bloğu ülkelerinden çekilmesi veya ABD'nin Avrupa'daki nükleer silahlarını çekmesi Putin'in de işgale son vermesini sağlayabilirdi.

Diplomasi ve müzakerelerin değil silahların ve askeri kamplaşmanın öne çıktığı savaş tüm dünya için büyük bir tehdit. Bu savaşı durdurmak için bıkmıp usanmadan savaşa karşı derhal ateşkes talep eden ve karşılıklı olarak silahsızlanma talep eden bir küresel harekete ihtiyacımız var.

"PUTİN BİR SAVAŞ SUÇLUSUDUR"

Fridays for Future Rusya aktivisti Arşak Makiçyan, Rusya'nın Ukrayna'yı işgaline karşı açıklamaları sonrası ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştı. Bir süredir Avrupa'da bulunan Makiçyan, bugün Rusya'nın kendisini vatandaşlıktan çıkarma girişiminde bulunduğunu açıkladı ve paylaştığı videoda şu sözleri söyledi:

Benim adım Arşak.

28 yaşındayım. Hayatımın 27 yılını Rusya'da yaşadım. Okuldan ve ardından Moskova Konservatuarı'ndan mezun oldum. Eşim bir Rus. Çocukken milliyetçi hakaretlere maruz kalmama rağmen, kendimi hep Rus olarak gördüm: Bu kültürün ve ne olursa olsun sevdiğim bu ülkenin bir parçasıyım. Ancak bir hafta önce, hükümetin bana karşı açılması mümkün olmayan bir dava açtığını öğrendim - beni vatandaşlıktan çıkarmak istiyorlar. Aktivizimimden dolayı vatandaşlığımı iptal etmek istiyorlar. Benzer siyasi bahaneler durumunda herhangi bir "Rus olmayan" Rus vatandaşlığından mahrum edilebilir. İlk başta, Rus makamları, politikalarına katılmazlarsa insanları 'yabancı ajan' olarak adlandırabileceklerine karar verdiler. Daha sonra Ukrayna'da geniş çaplı bir savaşa ve orada soykırıma başladıklarında bir kırmızı çizgiyi daha aştılar çünkü Ukraynalı diye bir millet olmadığını düşünüyorlar. Şimdi Arşak olmadığımı, 28 yaşında olmadığımı ve hiç kimse olduğumu söyleyebileceklerine karar verdiler. Belki bir sonraki Putin, Rus Ermenilerinin sadece belgelerine değil, aynı zamanda yüz yıl önce Türkiye'de olduğu gibi var olma hakkına da sahip olmadığına karar verecektir. Bir soykırım gerçekleşti. Buna sessiz kalmayacağım. Vladimir Vladimirovich [Putin], Rusya başkanı değil, bir savaş suçlusudur ve katildir. Ve ben Arşak, Rusya vatandaşıyım. İstifasını talep ediyorum. Mahkeme 9 Haziran'da ne karar verirse versin, geleceğin normal Rusya'sı için mücadeleleme devam edeceğim."

Çeviri: Özdeş Özbay

ENFLASYON SINIF MÜCADELESİDİR

Türkiye'de her şeyin fiyatının her saniye değiştiği günlerden geçiyoruz. TÜİK'in açıkladığı resmi enflasyon verileri yüzde 73,5 derken gerçek araştırmalar durumun yüzde 161 seviyelerinde olabileceğini gösteriyor. Fakat dünyada da durum farklı değil. Hem ABD'de hem Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ekonomilerinde yüzde 8 ve üstü enflasyonlar görülmeye başlandı. Burjuva iktisatçılar yeni bir "ücret fiyat sarmalı"na girilebileceğini söylüyor. Dünyanın birçok yerinde emekçiler için "hayat giderleri" tartışılıyor. ABD'de Wall Street Journal'da yayımlanan bir araştırmaya göre, halkın yüzde 83'ü ekonominin kötü veya "çok da iyi durumda olmadığını" düşünüyor. Bu 1972'den beri bu konuda görülen en düşük değer.

Pandemiyle birlikte sıradan insanların tükettikleri şeylerde değişimler görülmeye başlandı. Bu, bazı malların arzında çeşitli sorunları beraberinde getirdi. Çin ve Güney Kore gibi bazı ekonomilerin doğalgaz ithalatı yükselirken, Rusya ve Suudi Arabistan'ın domine ettiği OPEC+ ülkeleri petrol üretimini artırmayı reddettiler. Enerji fiyatlarında yaşanan dalgalanma Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle iyice körüklendi. Tüm dünyadaki buğday üretiminin %25'ini gerçekleştiren iki ülke arasındaki bu savaş gıda krizini de beraberinde getirdi. Finansal spekülasyonlar da enflasyon

nun artışına katkı sağlıyor. Zira tahıl üretimi son yıllarda az da olsa artış trendinde. Bu da enflasyon konusundaki ortodoks teoriyi yanlışlıyor. Ancak bu teori, merkez bankalarının faiz artırımına gitme yönündeki tepkilerini besliyor.

"Ücret fiyat sarmalı" korkusundan kasıt, hayat standartlarının düştüğü bu koşullarda, işçilerin daha yüksek ücretler için mücadeleye atılacağından duyulan korku. Patronlar böyle bir dönem görmek istemiyor. Zira işçi ücretleri yükselirse, patronların kârları düşer. Ve egemen sınıf, yeni bir resesyona yol açacak bile olsa, hayat standartlarına saldıracak şekilde hizmetlerin ve malların fiyatlarını artırmaya çalışır. Bu döngünün kendisi sınıf mücadelesinin bir alanıdır.

Enflasyonu işçiler değil, kaotik bir ekonomik sistem olan kapitalizmde egemen sınıfın ihtiyaçları ve yönelimleri yaratır. Bizim görevimiz ise bunun bir sınıf mücadelesi olduğunu hatırlamak ve emekçilerin aşağıdan mücadeleleriyle kendi sınıfımız lehine kazanımlar elde edeceğimiz dinamikleri yaratmaktır.

GEZEĞEN VE İNSANLIK İÇİN KIRMIZI ALARM

KRİTİK EŞİKLER AŞILIYOR, ZAMANIMIZ AZALIYOR

Bilim yazarı ve araştırmacısı Tuna Emren ile iklim geribildirim döngülerindeki devrilme noktaları üzerine konuştuk.

İklim krizi tartışmalarında sık sık karşımıza çıkmaya başlayan geri bildirimler ve devrilme noktaları ne anlama geliyor?

Küresel ısınma, Yer Sistemleri dediğimiz, gezegenimizin alt sistemlerinde gerçekleşen döngüleri olumsuz etkileyip 'iklim geribildirimleri' olarak özetlenebilecek kritik süreçleri tetikliyor. Bu geribildirim döngüleri, Dünya bir buzul çağını geride bırakırken de devreye girmiş, ısınmayı hızlandırmıştı. Bunlar ani değişimler yaratıyor, ısınmanın doğrusal ilerlemeye son verip beklenmedik gelişmelerle devam etmesine yol açıyorlar – ki maalesef bunu yaşamaya başladık.

Örneğin, ormanların yok oluşu bir geribildirimdir. Bir diğeri ise buzulların erimesi; güneş ışınlarını geri yansıtan beyaz rengin yerini koyu renkli tundralar ve deniz suyu alıyor. Bunlar sağlıklı iklim koşullarında kendilerini yenileyen döngüler iken ısınmaya devam eden bir gezegende işleri çığırından çıkabilirler.

Şimdilik bildiğimiz kadarıyla sekiz tane iklim geribildirimi var. Ayrıca bu sekiz geribildirimin de bazı geribildirimleri var. İşte biz geribildirim derken aslında bu ikinci gruptan bahsediyoruz. Burada işlemekte olan süreçlerin her biri birbirine bağlantılı. Tespit edilmeleri, izlenmeleri ve iklim analizlerine dahil edilebilmeleri kolay olmuyor. Bu nedenle, Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) iklim raporlarına da yansımazlar.

Her bir geribildirimin bir de kritik eşiği var. Bunlara da 'devrilme noktaları' deniyor. Bir tanesi devrilecek olursa bir domino etkisi yaratır. Örneğin, 2001 tarihli IPCC raporu, Grön-

land ve Batı Antarktika buz tabakalarının 2100 yılına kadar önemli bir kütle kaybı yaşamayacağını söylüyordu, fakat şimdi her ikisi de bir devrilme noktasına ulaştı. Yani kritik eşikleri aşmak üzereyiz ve bu, ısınmayı durdurabilmek için ne kadar şansımız kaldıysa, onu hemen kullanmamız gerektiği anlamına geliyor.

Kritik eşiklerin aşılmasına ve zincirleme etkilerine dair bir örnek paylaşabilir misiniz?

Deniz buzunun erimesi en çarpıcı örneklerden birini sunuyor. Kuzey Atlantik akıntısı olarak bilinen (AMOC) ve 1950'lerden bu yana yavaşlamakta olduğunu fark ettiğimiz Atlantik meridyen sirkülasyonuna etki edip onun da sağlıklı işleyişini bozdu. İkincisi de bir devrilme noktasıdır. Bunlar birbirlerini hızlandırarak bir diğer devrilme noktası olan Grönland buz tabakasındaki kütle kaybını büyüttüler, yine başka bir kritik eşik olan Amazonların yağış düzenini iyice bozdular. Hepsini bir arada işlemeye devam etti, Kuzey Kutbu'nda fazladan ısı dalgalanmaları yaşandı. Sibirya'daki eşi benzeri görülmemiş sıcak hava dalgalarının da sebebi buydu. Sonuçta iklim çöküşüne hız kazandırmış olduklar.

Geçtiğimiz günlerde paylaşılan bir rapor, Grönland ve Batı Antarktika'nın devrilme yaşadığını gösterdi.

Ukrayna işgali iklim krizini genel olarak nasıl etkiledi?

Putin'in Ukrayna'yı işgali, enerji ve gıda fiyatlarındaki dalgalanmaları iyice büyüttü, iklim krizinin çözümüne ayrılması gereken bütçelerin silahlanmaya harcanması için bir bahaneye dönüştü. Yoksulluğu sonlandıracak, açlığı tarihe gömecek, daha iyi bir eğitim ve sağlık sistemi kurulabile-

cek, tüm dünyayı yenilenebilir enerjiyle dönüştürebilecek meblağlardan bahsediyoruz.

İklim zirvelerine katılan liderler 30 yıldan fazla süredir bazı sözler veriyor ve hiçbirini tutmuyorlar. Fosil yakıtlardan kaynaklı CO2 emisyonlarında en ufak bir azalma olmadı. Şimdi de bu savaşı bahane ederek fosil yakıt endüstrisini yeniden güçlendirmeye başladılar.

Peki, tüm dünyayı türlü acılara sürüklediklerini bile bile bu silahlanma yarışını neden sürdürüyorlar? Çünkü egemen sınıfın çıkarlarını gözetiyorlar. Bunun en güncel kanıtı, geçtiğimiz yılın kâr oranlarını açıklarken "para basan makinelere" dönüşmeleriyle övünen fosil yakıt şirketleridir. Aynı günlerde yayımlanan Oxfam raporu, 60 milyon kişiyi aşırı yoksulluğa ittiklerini gösterdi.

İklim krizinin boyutlarını ortaya seren bu tür verilerin paylaşılmasını felaket tellallığı olarak ele alanlara nasıl bir yanıt vermek gerekir?

Felaket tellallığı; ileri sürülen teze yönelik, doğruluğu kanıtlanmamış argümanları doğruymuş gibi göstermeye çalışmaktır. Bizlerse gerçeğin ta kendisinden bahsediyoruz. İnsanlık iklim çöküşünün getireceği bir yok oluşa sürükleniyor.

Az önce bahsettiğim raporda Batı Antarktika'daki Thwaites Buzulu'nun (bu da bir devrilme noktasıdır) birkaç yıl içinde tamamen eriyeceği söyleniyordu. Bu buzul erise zincirleme bir etki yaratır, bölgedeki diğer buzullar da yok olur. Bu, iklim bilimcilerin 'kayamet senaryosu' dedikleri şey; deniz seviyesi 3 metreden fazla yükselir, ısınma 4-5C'ye ulaşır. Böyle bir gezegende hayatta kalabilme şansımız çok az. FOTOSENTEZİN BİLE SEKTEYE UĞRADIĞI BİR ISINMA DEĞERİDİR BU.

Sizce bu sert ve hızlı gelişmelere "iklimi değil sistemi değiştir" sloganıyla yanıt vermek yeterli mi?

İklim krizi kapitalizmin yarattığı bir kriz. Tüm diğer krizler gibi bunu da sıradan insanları yıkıma sürükleyerek yarattı. Küresel iklim hareketi "sistemi değiştir" diyor, çünkü bu sistemin krizlere çözüm sunabilmesinin mümkün olmadığını görebiliyor ve yeni krizler yaratmasını kabul etmiyor. Herhangi bir krizi çözebilecek olsa, sonumuzu getirdiklerini bile bile 30 yıldır gerçekleştirilmekte olan iklim zirvelerini boşa harcamaz, emisyonları çoktan azaltmış olurlardı, değil mi?

Bu tam anlamıyla bir yağma ve barbarlık düzeni. Neden böyle bir düzende yaşamayı kabul etmek zorunda olalım ki? Yaşamaya değer bir hayat istiyoruz. Bu kadar basit. Açıkça görülüyor ki bunun için mücadele etmek zorunda kalacağız. Gücünü fosil yakıtlardan alan, savaşlardan, acılardan, krizlerden beslenen bu eli kanlı düzenini sonlandırabilecek tek bir güç var; milyonları bir araya getirecek bir kitle hareketi. Bizler bu krizleri nasıl çözeceğimizi biliyor ve artık hepsinden kurtulmak istiyoruz.

İklim grevi, Montreal, Eylül 2019.

UMUTSUZLUĞA GEREK YOK YENİLİYORLAR!

ŞENOL KARAKAŞ

Erdoğan, Erdoğan, yaptığı bir konuşmada Gezi Parkı eylemlerine katılanlar için hakaret ve küfür dolu şu cümleleri kullandı: “Düşünün Dolmabahçe Valide Sultan Camii’nin içinde bu eşkıyalar, bu teröristler bira şişeleriyle, bira kutularıyla adeta caminin içini pislemişti. Bunlar böyle. Bunlar çürük, bunlar sürtük.”

Bu lafları kullandığı andan itibaren kamuoyunda bir düzeltme beklentisi oluştu.

Kısa süre önce bir camide konuşurken Sezen Aksu’yu da tehdit etmiş, bir süre sonra Aksu’nun önemli bir sanatçı olduğunu söyleyerek geri adım atmıştı. Fakat bu sefer öyle olmadı. AKP’nin Kızılcahamam toplantısında yaptığı konuşmada, “Biz Gezi olaylarında sergiledikleri tutuma yakışan teşhisi koyduk. Biz hep milletimizin diliyle konuştuk. Milletimiz bu vandalları nasıl tanımlıyorsa biz de öyle dedik” diyerek kullandığı hakareti sonuna kadar sahiplendiğini gösterdi.

Bunu yaparken de milletin aynı dili kullandığını, dolayısıyla milletin hakemliğinin kendisinden yana olduğunu söylemeyi ihmal etmedi.

İrrasyonel değil rasyonel

İktidarın zirvelerinden tüm halka edilen bu küfür insanlara çok anlamlı gelmedi ve Erdoğan’ın bu tür konuşmalarının irrasyonel olduğu yönünde açıklamalar yapıldı. Oysa iktidarın zirvelerinden gelen hiçbir söz irrasyonel bir mantığın ürünü değil.

İktidarın beceriksiz olması bir şey, irrasyonel olması başka bir şey. Bu iktidar beceriksiz ama tüm politik vurgular -buna küfürler ve hakaretler de dahil - belirli bir mantık çerçevesinde, planlı bir şekilde ele alınarak icra ediliyor.

Bu küfürlerin arka planında iktidarın çarptığı duvarlar var. Erdoğan iktidarının çarptığı ilk duvar ekonomik kriz oldu. Krizi idare etmek için atılan her adım onu daha da derinleştiriyor.

İktidarın bulduğu tek bir çözüm var: Fakirden al, zengine ver!

Fakat Erdoğan’ın attığı her adım, kendi inisiyatifıyla kurulan mevcut iktidar bloğunun güç yitirmesinden başka bir şey yaramıyor.

Eriyen bir koalisyon

MHP ve AKP’nin ittifak kurarak girdiği ilk seçimde AKP yüzde 42,6 oy aldı, 7 puan oy kaybına uğradı. Seçimin Cumhurbaşkanlığı ayağı daha da ilginçti. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan yüzde 52,6 oy aldı, oysa AKP ve MHP’nin toplam oyları 2015 Kasım seçimlerinde yüzde 62’ydi. MHP’nin desteğine rağmen, AKP-MHP seçimlerde yüzde 10 oranında oy kaybetmişti.

2018’den bugüne, iktidar ittifakının oyları sistematik bir şekilde eriyor. Kamuoyu araştırma şirketlerinin 2021 Eylül ayı anketi sonuçları, AKP-MHP ittifakı oylarının 2018’e göre yüzde 20’lik bir gerileme yaşadığını gösteriyordu. Anketlere göre, AKP’nin Temmuz’da yüzde 36,1 olan oy oranı Eylül’de yüzde 32,7’ye inmişti. MHP’nin oy oranıysa yüzde 8,9’a düş-

tü. 2019 yerel seçimleri ve tekrarlanan İstanbul seçimleri bu eğilimi sert bir şekilde iktidar bloğunun suratına çarparak gösterdi. Tüm merkezi büyükşehir belediyelerini Millet İttifakı’na ya da HDP’ye kaybeden AKP açısından, tekrarlanan İstanbul seçimleri bile çok ağır bir mağlubiyet olmuştu. Ekrem İmamoğlu, Binali Yıldırım’a yaklaşık 800 bin oy fark attı ve ilk seçim sonuçlarına göre, Ekrem İmamoğlu Binali Yıldırım’ın, yani AKP’nin önde olduğu 13 ilçede daha öne geçti.

Bugün ise tüm anketler, kitlelerin iktidar koalisyonundan koptuğunu gösteriyor. Bir değerlendirmeye göre, 2018’de Cumhuriyet İttifakı’na oy vermiş seçmenler, tüm seçmenlerin yüzde 45,3’ünü oluşturuyordu. Bugün Cumhuriyet İttifakı’na oy vereceğini söyleyen seçmen oranı yüzde 35,3. Aynı analiz, 10 puanlık kaybın önemli bir kesiminin (yaklaşık 5 puanlık kesiminin) muhalefette başka bir partiyi desteklemeye başladığını, 2,5 puanlık kesiminin ise kararsızların kopuşu olduğunu söylüyor. 2,6 puanlık dilim de dönüşe meyilli kararsızlardan oluşuyor.

Yaklaşık 6 milyonluk bir kitlenin yaşadığı bu kopuşta AKP’den kopma eğilimi taşıyan oy kitlesinin 8,5 puanlık kesimi ise eşikte duruyor. Her an kopabilirler!

Çürüme hızı baş döndürücü

Bu gelişmeler iktidarın çürüme hızıyla birleşince Erdoğan’ın elinde çok fazla bir enstrüman kalmadığı açığa çıkıyor. Yaşanan öyle böyle bir çürüme değil çünkü: Çökülen oteller, adı geçen bakanlar, işlenen cinayetler, uluslararası uyuşturucu ticareti, eski başbakanların çocukları, bazı hakimler, savcılar ve gazetecilerin aranan suçlularla aynı otellerde buluşmaları, Kıbrıs’ta işlenen gazeteci cinayetinde kontrgerillanın oynadığı rol, o cinayette rolü olanların bugün el koydukları marinalar, ihale yolsuzlukları, silah dağıtılan çeteler, yurtdışına aktarılan parala; liste sonsuza kadar uzuyor. Yalanlanmayan, inkâr edilmeyen bir ilişkiler ağıyla karşı karşıyayız. Susurluk kazasından kat be kat ağır olan bu skandala rağmen herhangi bir istifa yaşanmış değil. Bir çete lideri tarafından ifşa edilen, herkesin uzun süredir bildiği ama hakkında konuşmamayı tercih ettiği gerçekler konusunda ne bir Meclis soruşturması açıldı ne de yasal bir süreç başlatıldı.

İşte siyasal çürüme böyle bir şeydir. Kadın cinayetleri, cinayetleri işleyen katillerin eğer yeterli sosyal medya baskısı yoksa salıverilmesi, hayvanları korumayan bilakis özellikle köpek katliamına hız kazandıran bir hayvan hakları yasasının gündeme getirilmesi, iktidar ittifakının liderlerinin her hafta bir toplumsal kesimi (ya da bir sektörü, bir işçi örgütünü, meslek örgütünü) terörist ilan etmesi, AKP’nin iktidarının ortalarında gündeme getirdiği İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmesi ve çekilmek için üretilen gerekçeleri, Cumhurbaşkanlığı makamının muhalefet partilerinin denetimindeki belediyelerin hizmet vermesini engelleme girişimleri, hemen her grevin yasaklanması, muhalefeti açık açık tehdit edenlerin ve silah göstererek sosyal medyada ölüm tehditleri savuranların hakkında hiçbir soruşturma açılmaması, Erdoğan’ın Cumhurbaşkanlığı zirvesiyle korunurken muhalefet liderlerine istediği gibi seslenmesi, muhalefet temsilcilerinin her an Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla dava açılacağı basıncıyla yaşamayı, alt mahkemelerin üst mahkemelerin kararına uymamaya teşvik edilmesi ve hukuksal alanda alınan kararların “karşı hamlemizi yapar işi bitiririz” denilerek boşa çıkartılması, Anayasa Mahkemesi’nin devrinin bittiğinin ilan edilmesi, ekonomide yoksulların gözden çıkartılması, asgari ücretin açlık sınırının altında tutulması, kaynakların çoğunun aynı patronlardan oluşan sermaye gruplarına hiç utanç duyulmadan aktarılması, müzik yasağı, doğanın kelimenin tam anlamıyla talan edilmesi, hizmet garantili yap-işlet-devret modeliyle doğmamış çocukların sermaye gruplarına borçlu hale getirilmesi, aynı anda birden fazla maaş alan insanların sayısındaki artış gibi toplumsal, kültürel, siyasal, hukuksal, bürokratik, ticari ve kültürel, tüm düzeylerde muhalif olanların üzerine boca edilen bir çürüme yaşanıyor.

Erdoğan’ın gezi direnişine katılan hepimize ettiği ağır hakaretler, bu çürümenin bir ifadesidir ve bu siyasal beceriksizlik, erime, yönetememe, ekonomik krizi derinleştiren tercihlerin yapılması ile birlikte, AKP liderliğinin bu koşullarda iktidarda kalmak için gösterdiği sistemli bir çabanın ürünü olarak ele alınmalı.

Çünkü ellerinde çekiçten başka bir şey kalmadı ve hepimizi çivi olarak görüyorlar!

KÜFÜR İKTİDARIN GÜÇSÜZLÜĞÜNÜN İTİRAFI

İktidar, gemi azya almışçasına devam ediyor. Emin olmanız gerekir ki böyle de devam edecek.

Halka anlatacağı hiçbir şey kalmayanların iktidarı bu. İstanbul'da 1 artı 1 evlerin kira bedelinin 10 bin liraya çıkmasına yol açanların iktidarı. Toplumun en sıg, en lümpen kesimlerine seslenmekten başka bir çaresi olmayan bir iktidar bu. Bu yüzden, bu kesimin zaman zaman kullandığı küfürleri kullanmaya başladılar.

Ama bu üslup, iktidarın toparlanmasını sağlamıyor, sağlamayacak da.

AKP'nin bir ölçüde ağır bir tempoyla süren toplumsal desteğini kaybetme süreci, 2021'in Kasım ayından beri hızlandı. Ekonomi allak bullak oldu. Üstelik ne ekonomiyi ne kuralsızlığı, ne hukuksuzluğu ne de çürümeyi tersine çevirebilecek bir perspektifi var bu iktidarın.

Bu iktidar, İkizdere'de asırlık kayın ağaçlarını Cengiz Holding'den korumak için ağaçlara sarılan insanlara uyguladığı şiddetle hatırlanacak.

İkili bir ruh hali

İktidarın baskının şiddetini artırması, seçmen tabanının erimesiyle el ele gidiyor. Bu ikili durum muhalefette de ikili bir ruh haline neden oluyor. Her şey, her gelişme seçimlere erteleniyor çünkü seçimlerde iktidarın kesinlikle mağlup olacağı düşünülüyor. Ama bir yandan da bu iktidarın seçim yaptırmayacağı ya da seçim sonuçlarını tanımayacağı yönünde görüşler var ki onlar da giderek yaygınlaşıyor.

Tüm gelişmeler iktidarın aleyhindeyken AKP'nin ayakta duramayacak kadar hızlı erimemesinin nedeni, ana muhalefet denilen burjuvazinin bir başka programını savunan mevcut muhalefetin devletin çizdiği sınırların dışına taşacak bir bakış açısına sahip olamayışdır, radikal muhalefetin ise esas olarak bu ana muhalefetin peşine

takılmış olmasıdır. En "sert" açıklamaları yapanların bile nihayetinde mecliste ana muhalefet olmayı hedef haline getirmiş oldukları da ortada.

Son dönemlerin popüler dizisi Gibi'nin bir bölümünde dizinin iki ana karakterinden biri diğerine, "ne düşünüyorsun şu anda" diye soruyor. Verilen yanıt tartışmamıza tam oturuyor: "Birisine ne düşünüyorsun diye sormak çok saçma. Acı, nezaketsiz de bir şey yani kusura bakma ama bence öyle. Birincisi bu çok kişisel bir şey. İkincisi bunu anlatması çok zor. Üçüncüsü, hiçbir zaman insanın kafa-

sında böyle yekpare, kristal top gibi parlayan tek bir düşünce olmuyor."

Yenilmez değiller!

Radikal solun bile mecliste ana muhalefet olacağını ilan etmesiyle yine solun geniş kesimlerinde alttan alta seçimlerin yaptırılmayacak olduğu yönündeki fikrin propagandasının yapılması, iktidarın en azından olduğundan güçlü görünmek konusunda başarılı olduğunu gösteriyor.

Flormar Kadın İşçilerin Direnişi Haziran 2018
Fotoğraf: Serra Akcan / csgorselarsiv.org

ERDOĞAN KİTLESİNE SESLENİYOR

AKP'nin çekirdek kitlesi giderek, devletin baskı gücüyle birlikte her türlü sağcı fikri destekleyen ve sağcı fikirleri şekillendiren bir kitleye indirgeniyor. Bu kitleyi kaybetmek tuzla buz olmasına yol açacağı için, kitlenin ve tabanda zaman zaman bu kitleyle yakınlaşan faşistlerin ruhunu okşayan politikalarından geri adım atamıyorlar. Milyonlarca insana "bu kadar da olmaz ki!" dedirten adımları atmaktan bu nedenle vazgeçmeyecekler.

Seçmen çekirdeğini sağlamlaştırmak için

İktidar ittifakının oyları erimesine rağmen, seçimi kazanmak istiyorsa, seçmen çekirdeğini sağlam tutmak zorunda kalacak. Seçmen kitlesi, 15 Temmuz darbesinden sonra giderek hızlanan milliyetçi bir propaganda sağanağının etkisi altında.

"Türkiye Devleti'nin varlığına kasteden dış güçler ve bu dış güçlerin piyonu olanlar" iddialarına hiçbir zaman ara verilmiyor. Sınır ötesi hareketler, ABD'ye meydan okuma görüntüsü ve beka kaygısının sürekli işlenmesi,

milliyetçi tepkiyi daha da yoğunlaştırdı.

AKP kendi tabanını sadece MHP'yle kurduğu siyasal ittifakın doğası ya da mecburlar koalisyonunun niteliği gereği kaybetmedi. Tabanındaki çekirdek muhafazakâr, erkek ve yaşlıca kitlenin diri, göreve hazır ve (yeniden toparlanma süreci başladığında) geri kalan kitleleri de etrafından toparlayacak bir dinamizm içinde olmasını sağlamak için attığı her politik adım, kendi seçmen kitlesi içindeki makul toplulukları da diken üstünde tutup insanların AKP'den daha da uzaklaşmasına neden oldu ve oluyor. Çünkü "sürtük" gibi laflar bu kitleyi bile rahatsız ediyor.

Tabanı sağlamlaştırmak isterken eritmek

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi bu muhafazakâr, sağcı, "aile değerlerini savunuyoruz" maskesi altına gizlenmiş, kadına yönelik şiddetin önünün açılmasını hırsla arzulayan kesimi teskin ederken AKP'ye oy veren kadınların bir kesimini partinin liderliğinden kopartı-

yor. Kadın cinayetlerini işleyen erkeklerin ellerini kollarını sallayarak gezinmesi, maço, muhafazakâr, sağcı ve milliyetçi erkeklerin bir bölümüne ya da faşistlere hoş görünürken, LGBTI+'ların hedef gösterilmesiyle toplumsal cinsiyet eşitsizliğini savunanlara oynanırken, bu tür adımlar parti tabanındaki başka kesimlerin uzaklaşmasına neden oldu.

MHP'yle ittifak, en temel Kürt haklarında yeniden eski devlet politikalarına dönmek için zaten var olan itkiye ivme kattığında bir grup Türk, sağcı, milliyetçi bundan hoşnut olsa da AKP seçmenleri arasında ağırlıklı yer tutan Kürtlerin önemli bir kesiminin de uzaklaşmasına neden olundu. CHP'nin AKP'ye oy veren Kürtlerden yavaş yavaş oy almaya başladığını gösteren anketleri böyle okuyabiliriz. Çeşitli sermaye gruplarının kollanması, diğer sermaye gruplarını ve işçileri derin bir yoksulluğa mahkûm ederken AKP içindeki gösterişçi, züppe, har vurup harman savuran bir kesimin çığırtkanlığı da milyonlarca yoksulun çektiği çileyi iyice katlanılmaz hale getiriyor.

AŞKIN VE ÖZGÜRLÜĞÜN GÜCÜ ADINA! YENİDEN DİRENİŞ!

MERVE DİLTEMİZ MOL

Onur ayı, devletin bir dizi LGBTİ+ gösterisine, basın açıklamasına saldırısıyla başladı. Önce Kadıköy Yeldeğirmeni'nde Onur Ayı açıklaması yapmak isteyen LGBTİ+lar polis şiddetine maruz kaldı. Ondan önce Boğaziçi Üniversitesi'nde bir arada duran öğrencilere polis saldırmıştı. ODTÜ'de ise rektörlük sadece Onur Yürüyüşü'nü engellemekle kalmadı, ODTÜ öğrencileri ve mezunlarına Rektörlük'ten iletilen e-posta Onur Yürüyüşü'nün okul imajına zarar vereceği ileri sürerek "hep birlikte engelleyebiliriz" mesajıyla yürüyüşte yer almak isteyen LGBTİ+ hakları savunucularını hedef gösterdi.

2017 yılının Haziran ayında hazırlanan Onur Haftası dosyasında LGBTİ+ların mücadelesinin dayandığı geleneği anlatan yazıyı yeniden yayınlıyoruz.

1969 yılının 27 Haziran'ı 28 Haziran'a bağlayan gecesi Greenwich'teki Stonewall Inn adlı bar LGBTİ Hareketi için simgesel bir ayaklanmaya sahne oldu.

LGBTİ'lerin gettolarındaki barlar, "kurtarılmış bölgelerdeki" polis ve çeteler arasındaki pazarlığın izin verdiği ölçüde özgürdü. O geceye kadar belli aralıklarla polis baskınlarına uğrayıp ertesi gün açılan eğlence mekânlarından biri olan Stonewall Inn'in tamamen yanmasıyla sonuçlanan gece, hareketin alevlendiği, radikalleştiği gündü aslında.

27 Haziran gecesini diğer baskınlardan ayıran şey, günlerce barda ve o bölgede yaşayan LGBTİ'lerin, bar çalışanlarının, öğrencilerin ve aktivistlerin birikmiş öfkesinin anlık patlaması değil, bunun radikal örgütlü bir mücadelenin başlangıcı olmasıydı. Günler ve geceler süren çatışmaların ardından o

zamana kadar orta üst sınıf, beyaz erkeklere hitap eden LGBTİ örgütlenmesi artık kadınları, çevrecileri, Siyah Panterleri, işçileri de içine alan yirminci yüzyılın en önemli örgütlü güçlerinden birine dönüşmüştü.

Özgürlük için yürüyüş

Stonewall kurbanlarını ve isyanlarını anmak üzere 28 Haziran 1970'ten bu yana yapılmakta olan Onur Yürüyüşleri bugün de dünyanın her yerindeki LGBTİ aktivistleri ve dostları tarafından sürdürülüyor.

LGBTİ Hareketinin Türkiye'deki örgütlü mücadelesi, 1970'li yıllarda ortaya çıkan bir arada yaşama ve çalışma pratiği ile yavaş yavaş şekillenmiş, 1980 askeri darbesi ile toplumun tüm muhalif unsurları gibi "yeraltına" itilmiş, 1990'lı yıllarda ise bu kez daha güçlü bir şekilde mücadele sahnesine çıkmıştı.

Türkiye'deki ilk Onur yürüyüşünü organize etmek için 11 Nisan 1993'te Beyoğlu BİLSAK Kültürevi'nde yapılan ve Lambdaistanbul'un kurulmasıyla sonuçlanan toplantının ardından aktivistler, Cinsel Özgürlük Etkinlikleri adı altında bir etkinlik düzenlemeye karar verdi. Bu etkinlik, gelen tepkiler üzerine, başta yürüyüşe izin veren İstanbul Valiliği tarafından "toplumun örf ve adetlerine ters düştüğü" gerekçesiyle yasaklanmış ve yürüyüşü organize eden aktivistler yürüyüş tarihinden bir gece önce gözaltına alınmıştı.

2000'li yıllara kadar basına kapalı olarak gerçekleşen Onur Haftası Etkinlikleri, yasa değişikliğiyle yürüyüş için izin alma zorunluluğunun ortadan kalkması üzerine, 2003 yılında, Lambdaistanbul'un fiili kuruluşunun onuncu yılı etkinlikle-

riyle birleştirildi, Türkiye tarihinde ilk kez yaklaşık 50 LGBTİ aktivistinin katılımıyla İstiklal Caddesi üzerinde gerçekleştirilen bir yürüyüşle simgeleşti. Her yıl artan sayıda katılımcıyla sürdürülen Onur Haftası Etkinlikleri 2007 yılında uluslararası bir nitelik kazandı. 2015'te tekrar engellenene kadar, öncesinde uzun süren hazırlıklar yapılan; konserler, partiler, atölyeler, performanslar, toplantılar, söyleşiler gibi etkinlikleri de içeren; dünyanın birçok yerinden katılımcıları ve konuşmacıları ağırlayan; Türkiye'nin çeşitli yerlerindeki irili ufaklı etkinlik ve gösterilerle süren ve İstiklal caddesinde yapılan büyük bir yürüyüşle bitirilen Onur Haftası Etkinlikleri tüm dünya tarafından takip edilmektedir.

"Eşit değiliz, eşitleneceksiniz!"

İstanbul'un 2007 yılındaki Onur Yürüyüşü, eşcinsel hareketin Türkiye'deki gelişimi bakımından bir kırılma anı oldu. O zamana kadarki yürüyüşlerin en büyüğü ve en coşkulu olan yürüyüş, hareket için önemli bir moral kaynağı olduğu gibi, Türkiye'deki en önemli muhalif hareketlerden birine dönüşüğünü de kanıtlar nitelikteydi.

2013 yılı Mayıs sonunda başlayan Gezi Parkı protestoları da hareketin önemli dönüm noktalarından biriydi. Gezi'deki örgütlenmeye kendi mücadelelerinden edindikleri deneyimlerle katkıda bulunan LGBTİ+'lar gerektiğinde hızla eyleme geçmek için gereken örgütlenme becerileriyle parktaki mücadelenin daha da güçlenmesini sağladı, bu sırada LGBTİ+ hareketi de güç kazandı. O yılın Haziran ayında gerçekleşen İstanbul Onur Yürüyüşünde 100.000 kişi sokaklardaydı. Katılım, takip eden yıllarda da giderek arttı. Ta ki 2015 yürüyüşüne dek... O yıl yine polis saldırıları başladı, yine plastik mermiler çıktı ortaya. Fakat hareketin umudu da gücü de büyümeye devam etti.

Onur Yürüyüşü son birkaç yıldır sürekli engellenmek, tüm toplumsal hareketlerin önünü tıkayan güvenlik bahanesiyle durdurulmak isteniyor.

Bu yıl 'Direniş' temasıyla gerçekleştirilmesi planlanan 30. İstanbul Onur Haftası'nın duyurusunda, "Yıllardır süregelen ve her geçen gün artarak devam eden mücadelemizi hatırlıyoruz" deniyor; "Bu senenin Onur Haftası'nda yeniden bu temayla bir araya geliyoruz: Direniş!"

"2013 yılında Taksim Gezi Parkı eylemleriyle birlikte Onur Haftası için hep birlikte Direniş demiştik. Aradan yıllar geçmesine rağmen, gittikçe artan homofobi, transfobi, ace+fobi, bi+fobiye ve lubunyalığımıza dair her düşmanlığa karşı, erkek egemen devlet politikalarına, heteroseksizme ve şiddete karşı yeniden Direniş demeye karar verdik."

"Eşit değiliz, eşitleneceksiniz!"

"Ayrımcılığa ve nefrete inat direnerek ve dayanışarak herkes için eşit bir dünyayı mümkün kılacağız!"

Fotoğraf: Büşra Erinkurt / csgorselarsiv.org

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ BİZE NE ANLATIYOR?

ÇAĞLA OFLAS

Sermayenin ve iktidarın işçi sınıfını yoksullaştırma saldırısı; başta yargı olmak üzere, keyfi uygulamalarla demokratik tüm hakları yok etme girişimleri karşısında işçi sınıfının kitlesel gücünü hatırlaması ve 15-16 Haziran'dan alınan dersleri bugüne taşıması önemlidir.

15-16 Haziran Direnişi, 1960'lerden itibaren yükselen sınıf hareketine engel olan Türk-İş bürokrasinin işçilerin aşağıdan mücadeleleriyle bir kenara atılması ve yeni bir sendikalar odak olan DİSK'in kurulma sürecidir.

Hareket ileriye sıçradı

1961 Saraçhane Mitingi, 1963'teki Kavel Grevi, 1965 Kozlu direnişi ve 1966 Paşabahçe grevleri, devlet güdümlü bir sendika olan Türk-İş'in sınırlarını açığa çıkardı. Hareketin mücadelecisi kesiminin oradan ihraç edilmesi sonucunda DİSK kuruldu.

DİSK'in başarıları işçi sınıfının diğer kesimlerini de etkiledi. Grev sayısındaki artışlar, fabrika işgal ve direnişleri patronları tehdit etmeye başladı. 1968'de Derby, Altınel Pres Sanayi, Kavel Kablo, Emayetaş 1969'da Singer, Demir-Döküm ve Gamak fabrikalarında işgaller yaşandı. 1970'te Alpogut Linyit İşletmeleri'ni işgal eden işçiler, fabrikayı kontrol etti ve kendileri yönetti. Sungurlar işgali de o yıla damgasını vuran eylemlerden biriydi.

Aksayan üretim ve artan işçi ücretlerden rahatsız olan sermaye, DİSK'in kapatılmasını istedi. 1970'te parlamentoya, 274 sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi

mesisi Grev ve Lokavt Kanunu'nda değişiklik öngören iki kanun tasarısı sunuldu. Sendikal hakları kısıtlayan bu yasa önerilerinin hedefi, DİSK'in tasfiyesi ve işçi hareketinin geriletilmesiydi.

Direniş başlıyor

İşçi sınıfı bu saldırıya, 15 Haziran'da İstanbul'un üç noktasından; Gebze, Silahtarğa ve Levent'ten başlayan yürüyüşlerle yanıt verdi. Direnişine katılan 168 işyerinin 121'i, Türk-İş'e bağlı sendikalara üye işçilerden oluşmaktaydı. İşçi sınıfı DİSK'i savunmak için büyük bir mücadele sergiledi. Ancak hareket DİSK önderliği tarafından denetim altına alındı ve İstanbul'da bir sıkıyönetim

ilanının ardından eylemlere son verilmesi çağrısı yapıldı.

15-16 Haziran direnişi işçi hareketinin doruk noktasıydı. Hareket siyasal alana da sıçradı, yasalara ve parlamentoya yönelik eylemler yasal sınırları aşarak sokaklara taşdı. Birlikte eyleme geçen işçiler, toplumsal bir güç olduklarının bilincine varmıştı.

Birleşik mücadele kazandırır

Sınıf mücadelesinin geldiği aşama ve hareketin ihtiyacı, yeni bir sendikalar odağının kurulmasıyla sonuçlandı. DİSK'in mücadelecisi çizgisi geniş işçi kitleleri içinde çekim merkezi haline gelmişti. Ocak-Şubat aylarında

sağlık işçilerinin eylemleriyle yaklaşık 30 bin işçi harekete geçti. 2015 Haziran'ında binlerce metal işçisi patronlara ve Türk Metal sendikasına isyan etmiş, işyerlerini işgal ederek üretimi durdurmuştu. Her iki fırtına da sendikaların yetersizliğini açığa çıkardı.

Yeni bir sendikalar odağının oluşması, işçi sınıfının örgütlenme ve eylem kapasitesini arttırabildiği ölçüde mümkün olabiliyor. Sosyalistler yeni sendikalar kurma girişimleri yerine, işçi sınıfının bir bütün halinde hareket etme kapasitesini geliştirmek için çabalamalı ve sendikalar bürokrasiden bağımsız, tabanda, öncü işçiler arasında etkili ağlar geliştirmelidir.

Aksayan üretim ve artan işçi ücretlerden rahatsız olan sermaye DİSK'in kapatılmasını istedi. 1970'te parlamentoya, 274 sayılı Sendikalar Kanunu ve 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nda değişiklik öngören iki kanun tasarısı sunuldu. Sendikal hakları kısıtlayan bu yasa önerilerinin hedefi, DİSK'in tasfiyesi ve işçi hareketinin geriletilmesiydi.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Faruk Sevim

MİLYONLARIN HAREKETİ İÇİN, ONLARIN YÜZLERİN BİNLERİN SABIRLI MÜCADELESİ GEREKLİ

İşçi sınıfının hayat koşulları yıkıma uğratılıyor. Çok sert bir fakirleşme yaşıyoruz ve duracak gibi görünmüyor. Maliye Bakanı Nurettin Nebati'nin sandığının tersine bu sürecin bir dibi yok. Geçim sıkıntısı her geçen gün artıyor, insanlar mutlak açlık koşullarına sürükleniyor.

Hükümetin hayat pahalılığına karşı, "Tanzim satışı noktaları açmak", stokçu oldukları iddiasıyla "Üreticilerin depolarına baskın düzenlemek", "Marketlere ceza timleri göndermek" gibi yöntemlerinin bir çıkar yol olmadığını halk görüyor.

Halkı inandıramayan iktidar şimdi de 2023 seçimlerinin öncesinde enflasyonun düşeceği masalıyla günü kurtarmaya çalışıyor.

Türkiye'de yaşayan herkes ekonominin elle tutulur yanı kalmadığını kendi yaşamında hissediyor. Emegiyle geçinmeye çalışanlar açısından yaşam her gün daha çok zorlaşıyor. Katlanan faturalar soğukların doğalgaz kullanmadan atlatılmaya çalışılmasına, elektriğin asgari düzeyde kullanılmasına, insanların giyim kuşam bir yana yeme-içmesinden kısmasına yol açtı. Ulaşım zamları evden işe, işten eve yürüyerek gidip gelenleri çoğalttı.

Bu yıl ekim yapamayan köylülerin sayısı küçümsenemez boyutta. Uçuşa geçen fiyatlar nedeniyle esnaf ürünlerini satmakta zorlanıyor, artan kiralarda ve ödeyemez olduğu elektrik vb. giderleriyle çıkmaza girmiş durumda.

Başka bir kişi ya da kurumun rakam açıklaması yasaklanarak tek kaynak haline getirilmeye çalışılan TÜİK'in resmi rakamlarına göre bile enflasyon yüzde 73'ü aşılıyor. Gerçeğini ise bağımsız ekonomistler yüzde 161 olarak açıkladı.

Yönetenler "bütün dünya böyle, biz yine de iyiyiz" diyor. Doğru, enflasyon tüm dünyada artıyor, hayat her yerde pahalalanıyor. Enflasyon örneğin İngiltere'de yüzde 9, Almanya'da yüzde 7,9, ABD'de yüzde 8,3. Ancak Türkiye'nin enflasyonu dünyada benzersiz, bütün dünya ortalamasının en az 20 kat üzerinde.

Üstelik Türkiye'nin borçlandığı emperyalist ülkelerde enflasyon artarken, faiz de artırılıyor. Bu, Türkiye'yi iki yönlü etkiliyor; hem yerli-yabancı sermaye çıkışları hızlanıyor, hem de borçlanma maliyeti yükseliyor. Türkiye artık borç ödeyememe riski altında. Sonuç şu ki; Türkiye "en kırılgan 20 ekonomi"nin en üst sırasında.

Hükümetin bütün bu krizin yükünü emekçilerin sırtına yüklemeye çalışmakta olduğu tartışmasız. Ücretlerin düşürülmesi sonucu işçilerin milli gelirden aldığı pay hızla düşüyor. Hele iktidarın ömrünü uzatmaya yönelik bir savaş macerası, bütçe açığına, enflasyona ve hayat pahalılığına zirve yaptırır.

Son aylarda gıda, giyim kuşam, ulaşım ve ev kiralarda başta olmak üzere bir insan için olmazsa olmaz harcamaların artması, asgari ücretin en az 10 bin liraya yükseltilmesini ertelenemez bir talep haline getirmiştir.

Bu sert yoksullaşmaya toplumun çok cılız seslerle itiraz etmesinin nedeni, örgütlü işçi sınıfının buna dur dememesidir. Bunun için hem iktidarın kutuplaştırıcı siyasetini aşacak hem de emek örgütlerinin bürokrasisini aşacak bir mücadele ve bu mücadelenin ürünü olacak, Emek Platformu tarzında işleyen kapsayıcı birleşik bir mücadele platformu lazım. Milyonların harekete geçmesinin yolu birleşik mücadeleye zemini için sabırla mücadele eden öncü işçilerin örgütlenmesidir.

PACHINKO

“Tarih bizi hayal kırıklığına uğrattı”

TUNA EMREN

Min Jin Lee'nin romanından uyarlanan sekiz bölümlük malsalsi Kore draması “Pachinko”, Koreli göçmen bir ailenin 20. yüzyılın büyük kısmına yayılan mücadelelerini ve travmalarının gölgesinde yaşayan hayallerini, insanlığın ortak acılarını içine yerleştiren cesur ve zarif bir anlatı.

Bu bir diaspora hikayesi

Zamanda, birkaç kuşağın hayatından kesitler görebileceğimiz şekilde bir ileri bir geri atlarken, bir karakter tarafından yapılan seçimlerin on yıllar sonra diğerleri üzerinde nasıl bir dalgalanma yaratabildiğini gördüğümüz bu macerada son derece önemli tarihsel gelişmelere de tanıklık ediyoruz. Bir yere demir atmadan ayakta kalmaya çalışırken göğüs gerdikleri amansız fırtınaları, ancak bunu başarabilirlerse kurmaya yeltendikleri serpilip kök salma hayallerinin çoğunlukla kırılıp dağıldığı dünyalarını ve nesiller boyunca süren kimlik krizlerini, yani tarih kitaplarının anlatmaya yanaşmadığı gerçekleri ortaya seren Pachinko, Japonya'nın Kore'yi ilhak etmesinin ardından (1910) Busan'daki yoksul bir balıkçı köyünde doğan Sunja'nın gerçek yaşam deneyimlerine dayanıyor.

Japonya'nın en büyük etnik azınlıklarından birini oluşturan, geçim kaynakları, hatta pirinçleri bile ellerinden alınan bu insanların – sömürgecilerin deyimiyle ‘Zainichi’lerin- ilk nesli Busan gibi küçük balıkçı kasabalarında kendilerine bir yaşam kurmaya çalışırken, ikinci nesil Japonya'ya taşınma, Osaka gibi büyük kentlerin sunduğu fırsatlardan yararlanabilme hayali kurmaya başlıyor. Oysa Japonya şehirlerinin sunduğu fırsatların da büyük bir bedeli var: Kore yarımadasından gelen göçmenler her yerde ‘persona non grata’ statüsünde. Hor görülüyor, en iyi ihtimalle gri bölgelerde yaşamaya mahkum ediliyor, sistematik ayrımcılık ve nefret söylemlerine maruz kalıyorlar.

430 bin kişinin hikayesi

Çocukluk yıllarını geride bırakıp geleceği belirsiz genç bir kadına dönüşen Sunja, önce geçim kaynaklarına el konulan, sonra da işçi olarak Japonya'ya getirilen 430 bin kişiden biri olsa da onun böyle bir göçe zorlanma sebebi farklı. Geleneklerin oluşturduğu baskı yüzünden gitmek zorunda kalıyor Sunja. Fakat sonuçta o da kendini diğerleriyle aynı gemide buluyor. Bu insanların büyük kısmı İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Japonya'nın gelişimine hizmet etmek için, örneğin Osaka gibi şehirlerdeki tren hatlarının yapımında

çalıştırılmak üzere kentlere sürülmüştü. Bir sonraki nesil o kentlerde doğup büyüdü.

Tarihin revizyonist yorumlarında bunlardan hiç bahsedilmez. Min Jin Lee'nin romanından uyarlanan TV dizisi ise; acılara, zorluklara sabırla göğüs germeye çalışan 430 bin Korelinin hikayesine tutulan ışığı kimi zaman da evrensel insanın çıkmazına çeviriyor ve hepimizi şu sorular üzerinde düşünmeye itiyor: Dilimize, kültürümüze bağlanmakta hiç sorun yaşamazken sağlıklı duygusal bağlar kurma konusunda nasıl bu kadar beceriksiz olabiliyoruz? Gerçek kimliğimizi nerede arayacağız? Reddedilme korkusunun hiç sonlanmayan gerilimi karşısında asimile olma isteği duymamız tuhaf mıdır? Yaşam bu koşullar altında nasıl canlanacak?

İstenmeyen yabancılar

İşte burada, Sunja'nın – eğitimini ABD'de tamamlayan- torunu Solomon giriyor devreye. Bu karmaşık Kore-Japonya dinamiğinin dışında tutulmak istenmiş bir Amerikalı aslında Solomon. Dünyayı Kore ve Japonya'dan ibaret görmeyen çağdaş insana özgü tutumları ve hırsları yansıtan bir karakter olsa da Japonya'ya ayak bastığı anda o da Koreli kimliğiyle özdeşleşen bir Zainichi oluyor hemen: Mükemmel bir aksana sahip, büyük iş anlaşmaları peşinde koşan bir beyaz yakalı olsanız da bu iki dünya arasında sıkışıp kalmaktan kurtulamazsınız.

Korece altyazılarını sarı, Japonca konuşulduğundaysa mavi gördüğümüz dizinin yapımcıları, bilhassa Solomon üzerinden sorgulanan bu kimlik karmaşasını harikulade detaylarla aktarıyor. İngilizce ve Japonca'yı aksansız konuşan bu karakter, uyum arzusunu mükemmel Japoncasını kullanarak yansıtıyor ama örneğin aile büyüklerine kafa tutacaksa, onları küçümsediğini gösteren geçişler yapıyor diller arasında. Kültürel nüansları, oyuncuların güçlü performansları ve yapımın teknik üstünlükleriyle birleşince, bir diasporanın üç nesil boyunca aktarılan travmaları hakkında, bir değil birkaç kitap dolusu konuşuyor Pachinko. Kimi sahne geçişleri de bu cesur ve derinlikli anlatıma yeni hikayelerle katkıda bulunuyor.

Yazar ve yapımcı Soo Hugh tarafından yaratılan dizi, zaman değiştikçe biz de değişiyoruz diyor; ama bir şeyler ne kadar değişirse o kadar aynı kalır: Varlığımızın cezalandırıldığı sancılı asimilasyon süreçlerinden geçmeyi kabullensek bile ‘istenmeyen yabancılar’ mühründen kurtulamadık.

“Tarih bizi hayal kırıklığına uğrattı.”

HAYALİ BİR DÜNYA

Kızılcahamam'da AKP kampının kapanışında Erdoğan'ın yaptığı konuşma, artık gerçek dünyayla ilişkisi kopmuş bir yönetimin hayali dünyasını tanımlıyordu.

Söylediklerinin hiçbiri yeni değildi. Ama bir arada, derli toplu bir şekilde söylendiklerinde, artık barutunun tükendiğini bilen ve buna karşı tabanını bir hayal etrafında birleştirmeye çabalayan başkan çırılçıplak ortaya çıktı.

Söylediklerinin temel bileşenleri şöyleydi:

Her şeyden önce, düşman ve habis bir dünyaya karşı mücadele eden, kahramanca savaşan ve tarih boyunca da savaşmış olan ülkemiz!

Şöyle:

“Türk Milleti için güçlü bir orduya sahip olmak tarih boyunca olageldiği gibi bugün de bir tercih değil, bir mecburiyettir. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı, Bahar Kalkanı ve Pençe-Kilit'le güney sınırimızda oluşturulmaya çalışılan terör koridorunu darmadağın ettik.”

Bu düşman ve habis dünya sürekli olarak güzel ülkemizi parçalamaya, yıkmaya çalışıyor. Bizler ise, “Zeytin Dalı” ve “Barış Pınarı” isimlerinden de anlaşılacağı gibi, kimsenin kötülüğünü istemeyiz, hep barış isteriz.

Bizi yıkmaya çalışanlar, yani Batı, iyi durumda değildir, bizi kiskanmaktadır, haklı olduğumuzu görecektir:

“Batı'nın kendi güvenlik ve refahını korumak üzerine kurduğu sistem çatırıyor. Dünya beşten büyüktür. Değişimize gelecektir.”

Türkiye'yi yıkmak için hain ve düşman ve habis dünyaya aslen iki yöntem kullanıyor.

Bunlardan birincisi ekonomik.

Şöyle:

“Gezi olaylarıyla başlayan ve ardı ardına devam eden ihanetlerin ülkemize kur-faiz-enflasyon şer üçgeni üzerinden ödettiği ağır bedeller olmasaydı, bugün 1.5 trilyon doları bulan bir millî gelirle çok farklı bir yerde olacaktık.”

Üstelik ekonomik sabotaj çabaları açık açık yapılmıyor; oyunlar sergileniyor:

“Sahnede hangi oyun sergilenirse sergilenisin gerisinde bir ekonomik sabotaj mutlaka vardır. Buna rağmen ülkemize diz çöktürülmesine izin vermedik, vermeyeceğiz.”

Kullanılan ikinci habis yöntem ise, ülkemize diz çöktürülmesine izin vermeyen kahraman Cumhurbaşkanına ve AKP'ye saldırmak:

“Akıl ve vicdan sahibi hiçbir kimsenin inkâr edemeyeceği bir gerçek ki, dünyada her kim bu kardeşinize saldırıyorsa aslında Türkiye'ye saldırıyor demektir. Dünyada her kim AK Parti'yi ve Cumhurbaşkanını kötülüyorsa aslında Türkiye'yi hedef alıyor demektir.”

Erdoğan'ın sözlerinin çok küçük ama önemli bir kısmı hayal değildi:

“Ülkemizde maalesef şahsım, AK Parti, kadrolarımız hakkında söylenen her yalana inanmaya hazır bir kitle var.”

Yukarıdaki bütün hayalleri bu kitleden duyulan korku yaratıyor.

Kitle gerçek çünkü.

ENTERNASYONAL SOSYALİZM 10. SAYI ÇIKTI

NİSAN 2022

Enternasyonal Sosyalizm'in 10. sayısında, Ukrayna işgali, savaş ve emperyalizm üzerine iki kapsamlı yazı yer alıyor.

11 HAZİRAN CUMARTESİ 13:00

**DSİP'TEN MÜCADELEYE VE SEÇİMLERE DAİR
DEKLARASYON:
DEMOKRASİ! HEMEN ŞİMDİ!**

KONUSMACILAR: DİLA AK - DENİZ GÜNGÖREN - FERDA KESKİN - TUNA EMREN - TİBET ŞAHİN - ZİLAN AKBULUT

SÖĞÜTLÜÇESME CADDESİ, KALEM SOKAK, NO: 11, ARIF BEY İŞHANI, K:3, OSMANAĞA
İLETİŞİM: 05334479709 - SKYPE: TAN CANLI YAYIN

ÇAĞDAŞ FELSEFE TARTIŞMALARI
10-11 Haziran 2022 - İstanbul

Adres: Söğütluçeşme Caddesi,
Kalem Sokak, No: 11, Arif Bey
İşhane, Kat:3, Osmanağa-Kadıköy
İletişim: 0 (555) 637 24 50

10 Haziran Cuma, 20:00
Sinan Özbek'in sunumuyla...
Kendiliğinden kitle hareketleri
Tibet Şahin
Ramazan Kümek
Zilan Akbulut

11 Haziran Cumartesi, 15:00
Ferda Keskin'in sunumuyla...
Kriz, ütopya, devrim: Olağanüstü dönemlerde demokrasi ve otoriterlik
Z. Soner Dinç
Simge Armutçu
Oktay Kavaz

11 Haziran Cumartesi, 17:00
Aysim Türkmen'in sunumuyla...
Mekânın yeniden üretimi ve kentsel adalet
Barış Yılmaz
Işık Tütüncü
Umur Mahir Özen

**antikapitalist
öğrenciler**

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Aşağıda, Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler yer alıyor.

Aşağıdan sosyalizm

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil devrim

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

Kadınların özgürlüğü

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olamaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

Enternasyonalizm

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı

karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklenmediği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

İrkçılığa DurDe!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçilik tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİ+'ların özgürlüğü

► LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin en önünde yer alırlar.

Savaşa hayır!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

Halkların eşit koşullarda kardeşliği

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İklim krizi kapitalizmin ürünüdür

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer santraller ve kömürlü termal santraller gibi tehlikeli

ve kirliliği enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

Stalinizm sol değildir

SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolaşısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

Devrimci parti

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

**BİZİ ARAYIN,
SOSYALİST İŞÇİ'YE
ULAŞIN!**

İstanbul
Kadıköy: 0 533 447 97 09
Şişli: 0 555 637 24 50
Fatih: 0 536 219 63 41
Ankara: 0 535 884 21 22
İzmir: 0 507 555 02 72
Akhisar: 0 544 327 04 45
Antalya: 0 536 335 10 19
Antep: 0 533 627 30 25
Bursa: 0 507 727 50 45
Çanakkale: 05324623804
Dersim: 0 543 447 24 15
Edirne: 0 539 429 17 58
Malatya: 0 534 982 59 26
Muğla: 0 539 932 21 17
Samsun: 0 551 450 64 52
Sivas: 0 533 515 28 24
Soma: 0 532 693 70 57
Tekirdağ: 0 533 233 41 50

ENFLASYON YÜKSELDİKÇE FAKİRLEŞİYORUZ

Mayıs ayında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre yıllık enflasyon yüzde 73,5 oldu. Bu son 24 yılın en yüksek enflasyon oranı. Enflasyon Araştırma Grubu'na (ENAG) göre ise Mayıs ayında yıllık enflasyon yüzde 161. TÜİK'in enflasyonu düşük göstermesi, Haziran sonunda işçi, memur ve emeklilere yapılacak enflasyon farkı zammının daha az olmasına yol açıyor, bu da fakirleşmemizi artırıyor.

Yıllık tüketici enflasyonu ile üretici enflasyonu arasındaki makas 59,5 puan ile rekor seviyeye yükseldi. Bu makas, üretilen mal ve hizmetlere yapılacak daha çok zam olduğunu, önümüzdeki birkaç ay içinde bu zamların da yapılacağını ortaya koyuyor.

Açlık sınırı ve asgari ücret arasındaki makas açıldı, ücretlerimiz yüzde 44 eridi

Açlık sınırı Mayıs ayında 6 bin 17 lira oldu, mevcut asgari ücretin 1764 lira üzerinde gerçekleşti. Yoksulluk sınırı ise 20 bin liraya ulaştı. Açlık ve yoksulluk sınırı yılbaşından beri yüzde 44 arttı, ama ücretler aynı kaldı, hatta vergi dilimi nedeniyle azalan ücretler var.

ÜCRETLER ARTIRILMALI

Yılın başında gerçekleşen ücret zamları, fiyatlardaki zamların çok altında kaldı. Temmuz ayında işçi, memur ve emekli maaşları ile asgari ücretin artırılması milyonlarca kişi için yaşamsal bir mesele haline geldi.

Tüm ücretlerin enflasyon oranında artırılması, iktidarın lütf göstermesinden ya da seçim kampanyasından beklenemez.

Sendikalar, aralarındaki rekabet ve görüş ayrılıklarını bir kenara bırakarak, işyerlerinde tüm işçileri kapsayacak insanca ücret mücadelesini başlatmalı. Aksi takdirde sonbahar ve kış aylarındaki zorlu yaşam koşullarına dayanmak, yeni yılda insanca yaşanabilmek imkânsız hale gelebilir.

KUR KORUMALI MEVDUAT SOYGUNU

Kur korumalı mevduat soygunu her geçen gün derinleşti. Bu durumun faturası milyonlarca işçi ve emekçiye çıkarıldı. Bir avuç zenginin parasını korumak için vergilerimiz peşkeş çekiliyor. Büyük bir servet transferini canlı olarak yaşıyoruz. Kur korumalı mevduatın faturası kabardıkça herkes yoksullaşiyor. İstedikleri kadar başka isimler takmaya çalışsınlar, bunun adı kur korumalı soygundur. Bu yolla zenginlere bütçeden en az 200 milyar lira aktarılmış olacak. Dolarda yükselme devam ederse bu miktar daha da artacak.

TÜİK'e göre mutfak enflasyonundaki artış son on iki ay için yüzde 107 oldu, ENAG ise bu rakamı yüzde 200 olarak hesaplıyor. Yani bağımsız ekonomistler son bir yılda gıda ürünlerinin 3 kat pahalandığını açıklıyorlar.

Gıda ürünleri zamlara doymuyor

Süt, peynir, yoğurt son bir yılda yüzde 120 zlandı. Sütün litresi marketlerde 20 lira oldu. Tavuğun kg fiyatı 40 TL'yi geçti. Kıymanın kilosu 120 liraya, kuşbaşının kilosu 150 liraya yükseldi.

Ankara'da 200 gr ekmeğin 3 lira, İstanbul'da 240 gr ekmeğin 3,5 lira oldu. Makarna, pirinç, bulgur, un ve irmik fiyat-

larının tamamı yükseldi. Esnaf satış yapabilmek için yarım ekmeğin ve yarım simit satmaya başladı.

Çok tüketilen patates 10 TL'nin üzerinde satılmaya devam ediyor. Soğanın kilogramı 8,5 TL'ye çıktı. Ortalama sebze kg fiyatı 12,3 TL, ortalama meyve kg fiyatı 18,3 TL oldu.

Ayçiçek yağı, zeytinyağı ve margarin zlandı. 1 litre ayçiçek yağı 56,50 TL'ye kadar yükseldi. Bazı marketlerde sıvı yağlara alım sınırı ve ürünlere hırsızlığa karşı alarm takılması uygulamaları devam ediyor. Çayın ortalama perakende satış fiyatı 60 lirayı geçti.

HÜKÜMET EKONOMİDE NE DEDİYSE TERSİ OLDU

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın Türkiye'nin 'yeni ekonomi modeline' geçtiğini ilan etmesinin ve Nureddin Nebati'nin Hazine ve Maliye Bakanı olmasının üzerinden 6 ay geçti. Bu dönemin başında vaat edilenlerin tam tersi bir tablo ortaya çıktı. Dolar, enflasyon, faiz ve cari açık yükseldi, işsizlik arttı.

Erdoğan 6 ay önce, "Yeni ekonomi modeliyle, yüksek faiz vererek sıcak para çekme politikasını elimizin tersiyle itiyoruz. Düşük faizle, üretimi ve ihracatı destekleyeceğiz" demişti.

Kasım ayında enflasyon yüzde 21 idi. Şimdi TÜİK'e göre, tüketici enflasyonu yüzde 73,5 oldu. ENAG ise nisan enflasyonunu yüzde 161 olarak açıkladı. Enflasyonda 20 yıllık AKP hükümetleri döneminin yeni zirvesi görüldü.

30 Kasım'da 12,96 olan dolar/TL kuru bugün 16,50 seviyesine dayanmış durumda.

Hükümetin yeni ekonomi modelindeki en büyük iddiası, TL'nin değerinin düşük tutulmasının getireceği 'rekabetçi kur' avantajı ile cari fazla vermektir, hükümet bu hedefini tutturmanın çok uzağında kaldı. 2021 yılının tamamında cari açık 14,9 milyar dolar olmuştu. 2022 yılının ilk beş ayında Türkiye ekonomisi 32 milyar dolar cari açık verdi.

Yeni ekonomi modelinde işsizliğin azalacağı iddia edilmişti. 1 Aralık'ta yüzde 11,2 olan TÜİK'in dar tanımlı işsizlik oranı son veriye göre martta yüzde 11,4'e yükseldi. 1 Aralık'ta yüzde 22,1 olan TÜİK'in geniş tanımlı işsizlik oranı da ocakta yüzde 22,6'ya yükseldi.